

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.

Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel veszi a kiadóhivatal.

FELELOS SZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JOZSEF
UGYVED

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos-utca 297. szám
Wolf Dezső könyvnyomdája.

Körösladány — kunszentmártoni vasut.

Kunszentmárton, november 19.

A Kunszentmártoni Ujság legutóbbi számában cikkezünk a Körösladányból kiinduló és Kunszentmártonig menő vasutról. A tervezők beadványt intéztek a községi előljáráshoz, melyben alaposan és részletesen kifejtik, hogy milyen nagy gazdasági haszon háramlik azon községekre, melyeken e vasut keresztül halad, e végből kérik a pártolást és a képviselőtestület hozzájárulását. Cikkünk nyomán megindult Kunszentmártonban a tervezett vasutról a szóbeszéd és mint halljuk, kedvezően nyilatkoztak az ügyről. Belátja nálunk mindenki, hogy egy vasut községünket nem hogy hátra felé, — sőt inkább előbbre viszi. Ez okból nincs is ellensége itt a tervezett vasutnak. Azt a csekély hozzájárulást, mit kérnek, szívesen adjuk, csak hogy Békésmegyével össze legyünk kötve.

Az előljáráshoz intézett beadvány a következő:

Nagyérdemű Előljáráshoz!

Békésmegyében való műszaki terveinkkel járó elfoglaltságunk közepette tudomásunkra jutott, hogy a nagyérdemű előljáráshoz a körösladányi kunszentmártoni vonalra a magyar királyi kereskedelemügyi minisztérium részéről — a többi községgel egyetemben — előmunkálati engedély adatott.

Érdeklődve a dolgok jelenlegi állása felől, könnyű szerrel nyertük minden oldalról azon egybehangzó információt, hogy dacára a terv negyedéves voltának, a vasut építése körül semminemű előre menetel nem történt, sőt a mai nap az ügy már teljesen stagnál, szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy ez annál is érthetőbb, mert e vasut ügyét a legigazabb jóakarattal szívükön viselő tényezők egyrészt nem számítottak az utóbbi esztendő politikai viharával, másrészt, teljesen őszintén mondva, egyéb elfoglaltságuk s a más köz- vagy saját ügyeik lebonyolítása nem engedte meg, hogy ez ügynek szenteljék minden idejüket oly mértékben, mint a hogy ezt az ily nagyfontosságú és nagyszabású dolog nem csak megkívánja, hanem a siker legkisebb reményének érdekében is egyenesen megköveteli. Állandó utánjárás, az ügy folytonos és fokoza-

tos fejlesztése úgy műszaki részben, mint az érdekeltségénél, ez jelenti a siker első részét — s ez eredményezi, kitaró és fáradhatatlan munka után, a teljes sikert, a vasutat.

Nagy része van ezen stagnálásban szerény véleményünk szerint azon halomáshól tudott tervnek is, mely szerint az érdekeltek a vasutat önmaguk óhajtották nemesak előmunkálataikban befejezni, hanem finanszírozni és kiépíteni is. Talán éppen ez az elhatározás volt megölője eddig is az ügy fejlődésének, mert engedtesék meg az őszinte szó, ez teljes lehetetlenség.

Nem a dolgok belátásos, bölcs és óvatos elvégzésében, sem a nagy jóakaratu munkálkodáson nem mulott a tovább vitel, hanem azon, hogy az ily fajta nagy stílusú vasutal járó dolgoknak ezer csinját-binját, a lehetetlennél lehetlenebb situációkat csak az ösmerteti, csak az tudja magát túltéve ezen, a megfeneklett ügyet így is tovább vinni, akinek ebben nemesak az állandóan ily dolgokkal való foglalkozás folytán nagy praksisa van, hanem a kinek ilyen dolog egyenesen eleme, fentartója, kenyere, — azaz üzlete.

Azután végeredményben, nagyérdemű előljáráshoz, ha mindenen túltette magát a község, ha minden akadályt sikerrel legyűrt és már az építés előtt áll, nem megint ahhoz kell visszatérnie, akit ki akart küszöbölni, a vállalkozóhoz?

Mert ugye-bár, nagyérdemű előljáráshoz, azt nem szükséges bővebben magyaráznunk, hogy ennél a pontnál már nem maradhatna magára a község, mert ezt elgondolni is képtelenség.

Ez a logikus gondolkodás és bizalom a nagyérdemű előljáráshoz felfogásában, indított bennünket arra, hogy ösmerve a helyi viszonyokat, tájékozódván minden irányban a vasut létesítésének óriási fontossága felől és azzal kapcsolatos kulturális és gazdasági érdekekről, melyek szeretett Alföldünk legnagyobb községeit e vasuthoz fűzik, telve munkakedvvel, fiatalos ambícióval és tisztességes magyar becsülettel keresztülvitt munka eredményes kivételében bizva, mély tisztelettel ajánljuk fel a nagyérdemű előljáráshoz szolgáltatásainkat ezen munkára, mint alant következik:

Engedtesék meg, hogy a szerénytelenség vádjánélkül megjegyezhessek, miszerint dacára fiatal vállalkozói vol-

tunknak, e munkára tudásunkat már hasonló munkákban szerzett gazdag tapasztalatok után a legnagyobb háttorsággal, nyíltsággal, önmagunkba vetett azon bizalommal ajánljuk fel, mely megegyezésünk esetén a siker teljes reményében kezdi meg munkáját.

Az előmunkálati engedély Körösladányból kiinduló, Köröstarcsa, Mezőberény, Szarvas, Békésszentandrás és Öcsöd érintésével Kunszentmártonnal végződő keskenyvágányú gőz- vagy motoros üzemű vasutra adatott.

Mindenekelőtt is kijelentjük, hogy jelen ajánlatunk nem keskenyvágányú, hanem rendes (normális) nyomtávu helyi érdekű vasutra szól, mert bár a rendes nyomtávu h. é. vasut építési költsége a keskenyvágányúnál tetemesen nagyobb, azon építési többlet a vasut jövedelmezőségéből évről-évre fokozatosabban pótolható, mivel a rendes nyomtávu teljesítő-képessége, forgalmi többlete, szolgáltatási nagysága a keskenyvágányúnál összehasonlíthatatlanul nagyobb és állandóbb.

Ami pedig a fő, ezen rendes nyomtávu vonal kiépítése semmivel sem ró nagyobb terheket az érdekeltekre, mint a keskenyvágányú, csak az a különbség, hogy a hozzá szükséges idegen tőke nagyobb.

Ez azonban már nem a községek dolga, hanem a tőkéé. Nagyon megszire vezetne, ha azt a számos indokot mind elősorolnánk, mely a keskeny nyomtávu ellen és a rendes nyomtávu mellett szól. Csak kiemelve a legfontosabb érveket, kérdezzük, illetve megjegyezzük a következőket:

1. Miért kell már eleve is lehetlenné tenni a keskeny nyomtávu által azt, hogy e különben gyönyörű vonal bármikor és bármerre bekapcsolható legyen és miért zárjuk el önmagunk az utat, hogy a szépen fejlődő alföldi helységek arra terjeszkedjenek ipari és gazdasági téren, amerre azt jól felfogott ipari és gazdasági érdekeik megkívánják, az állandóan rendes nyomtávu, a világ és ország piaca felé vezető fővonalak és e vonalakhoz csatlakozó és szintén rendes nyomtávu mellékvonalak felé?

Miért kell ebben az egész jövőt jelentő óriási fontosságú ügyben rossz példák után indulni, pláne akkor, mikor mindannyian tudjuk, hogy ezen meglevő keskenyvágányú vasuti intézménynek vagy speciális helyi viszonyok és

okokból lettek csak keskenyvágányúak, vagy pedig, mint a példa mutatja, az érdekeltek ezerszer bánták már, hogy vasutjok keskenyvágányu nyomtávu.

2. Tekintettel arra, hogy ezen érintett helységeknek, mind mástól eltekintve, — az ország piacára gravitáló óriási mennyiségű gazdasági terméke van — s az ezen piacra vezető vasutak rendes nyomtávuak, miért drágítjuk meg terményeink szállítási díját önmagunknak 25—40 százalékkal?

Mert a keskenynyomtávurol a rendes nyomtávura való szállítás a jelenlegi díjtételek szerint, — már a szükséges átrakodás miatt is 25—40 százalékig emeli a rendes díjszabást.

Mivel indokoljuk azt az önmagunk okozta óriási fuvardíj többletet, ha már most is tudjuk, hogy a tervbe vett vasutnak főcélja terményeink szállítása leendő.

3. Csak teljes rövidséggel említjük meg, hogy a keskenynyomtávu vasutak jelenleg vagy csak nehézséggel, vagy egyáltalában nem engedélyeztetnek a miniszteriumok részéről, de legjobb esetben is normális állami támogatásra nem számíthatnak.

4. A magyar királyi államvasutak vagy egyáltalában nem veszi üzembe vagy csak rengeteg áldozatok árán kezeli a keskenyvágányu vasutakat és végül:

5. Az óriási építési tőkét a mai drága pénz mellett szinte lehetetlen a keskenyvágányu vasutakhoz megszerezni, megjegyezvén, hogy például azon pénzesoport, melyre mi esetleges építkezésünknel támaszkodunk, keskenyvágányu helyi érdekű vasutakra egy fillért sem ad.

Ezek csak nagyjából azon okok, melyek bennünket arra indítottak, hogy ne keskeny, hanem rendes nyomtávu vasutra a következő ajánlatot tegyük, azon kötelező ígérettel, hogy munkánk-nál a helyi viszonyokat a legnagyobb figyelembe fogjuk részesíteni s azoknak legmesszebbmenő mérlegelésével a lehetőség határain belül mindenkor elegendő téve, meg is fogunk felelni.

(Folyt. köv.)

Téli pihenő.

Kunszentmárton, november 19.

A faluban esőnd van, a határ néptelen. Egy-egy fát, venyigét, szalmát hordó kocsit mutatkozik csak. Viszik a téli fűteni való. Ide-oda alig lesz tenni való, most lesz kapós a falun — a könyv. De hát nem minden könyv a jóbarátunk is egyuttal. A rossz könyv kegyetlen ellenségünk. Attól őrizkednünk kell. Reguláról, az edelényi rablógyilkosról a minap tűnt ki, hogy lelkét rossz könyvek olvasása mértelyezte el. A mit a könyv mosolyra, kedvre, nagy elhatározásokra fakaszt, úgy a gonosz iratok olvasása betaszit a bünbe. Mikor nyomtatott betűt vesztek a kezetekbe, mindig óvatosak legyetek. Sohase tudhatjátok, lelketeknek milyen mérgétől szabadultatok meg.

De annál inkább becsüljétek meg a jó könyveket. És valóban helyes érzéssel gondoskodhatott a földművelésügyi miniszter a

nép javáról, mikor megértve a betű iránt való sóvárgását, idáig valami négyezerig való könyvtárt adott községeknek, iskoláknak, köröknek, szövetkezeteknek. És milyen könyveket. A földművelésügyi miniszterium nagyon helyesen azt az elvet vallotta, hogy szén-égetőnek tőkén legyen a szeme, ami másképen úgy is kifejezhető lenne: a földművelő pedig jobbára földműveléssel foglalkozó könyveket olvasson. Sohasem felejttem el azt a nyírségi magyart, aki mikor nekem büszkén mutatta egy méter 26 centiméternyi sor-közzel ültetett, kikarózt, gondosan permegetett szőlőjét s mutatta, hogy milyen egészen más az ő szőlőművelési módja, mint a társaié és büszkén hozzátette, hogy ő műtrágyáz, de minden évben hárommennyi termése van. Arra a szavamra, hogy:

— Kítől tanulta ezt? — így felelt:

Nem láttam én ezt sehol, csak olvastam a könyvtárból egy könyvből. Olyan akurátusan le volt ebben a könyvben írva az újmódi szőlőművelés, hogy én kiszedtem vénhedt tőkémet, felrigoliroztam a földemet előírás szerint, aztán sorról-sorra vegeztem a dolgomat. Társam lett a könyv. Az igazított el mindenre. Ha tehetségem lenne, eljárnék fálura s hirdetném, hogy csak olvasni felebarátaim. A könyv a legjobb barát. Az ad legjobb tanácsot. A könyv soha sem csal meg, szeretem a tündérmeséket, regényeket is, de azt mondom, hogy a földművelő ne fázze a gazdasági könyvektől.

Igy beszélt a nyíri magyar és hány ezernek, meg ezernek a véleményét szólatatta meg. A földművelésügyi miniszter minden évben szaporítja a könyvtárak számát s minden évben sokan folyamodnak érte. Nincs eset rá, hogy ha község, kör, szövetkezet kéri oly formában, ahogyan elő van írva, hogy bárkit elutasítsanak. De persze a kérvényekkel szort tartanak. A ki előbb jön, előbb kap. Azért nagyon helyes lesz olyan helyeken, ahol még ez a nagyon szükséges intézmény még nincs meg, folyamodni érte. Ha a község kéri a könyvtárt, akkor a községi képviselőtestületnek jogerős képviselőtestületi határozatát is mellékelni kell a kérvényhez, ha kör, ennek alapszabályát, a kérésre vonatkozó közgyűlési határozatot is mellékelni kell, ez a tudnivaló a szövetkezetekre is.

Mennyi boldog óra emléke — a léleknek milyen derűje lappant a könyvek lapjain. A boldogulásnak mily ösvényeit mutatja meg egy-egy könyv. És ha még hozzátesszük, hogy mindezt ingyen adják, szinte csodálkozunk rajta, a százig való kérelmek száma nem sokkal több.

Széchenyi István gróf — a legnagyobb magyar — is nép kipallérozásában találta meg a boldogulás titkát. A magyar föld sok kincset rejt, amit csak gazdasági ismereteink gyarapodásával bányászunk ki. Már ma is sokat változott a nép gazdálkodási módjában, de ha egész szélteben hódít a helyesebb, a jobb, az észszerűbb gazdaságvitel módja, kedves hazánkra rá se lehet ismerni. Edison, a világhírű amerikai feltaláló most végig gépkocsizta egész Európát. Franciaországról azt mondja, hogy az egész ország egy szép kert. Majd ha hazánkról is ilyent irnak, akkor lesz boldog a magyar.

Kvasz András sikere.

— Légi utazás Szentesről Csabára. —

A magyar származású, jeles magyar pilóta, Kvasz András ugyancsak rácsáfolt azokra, akik azt mondták róla, hogy gyarló kísérletező. Rácsáfolt alaposan, mert a mult szombat esti repülés után vasárnap megtette azt az igazán alig hitt dolgot is, hogy gépén elrepült Szentesről Csabára. Nem is valami hosszú idő alatt: 134 perc leforgása alatt körülbelül 200 kilométert.

Hogy a magyar aviatika szempontjából Kvasz András utja mit jelent, könnyen megítélhetjük abból, hogy magyar aviatikus magyar gépen még ekkora utat eddig soha meg nem tett — s az egyetlen Székely Mihályon kívül egy magyar aviatikus sem tett akkora utat, mint ő — s mert a kiinduló pontja ennek a fényes sikert jelentő légi utazásnak éppen Szentes volt.

És mikor úgy látjuk a dolgokat — hogy nem a gép és nem az aviatikus volt annak az oka, hanem az alkalmatlan idő, amely kockázatosá tette a lenge járművel való vállalkozást. Annál legsujtőbb azonban Kvasz sikeres utja arra a sajtótamadásra, amely méltatlanul érte.

Kvasz András utjáról különben a következő tudósítást adhatjuk.

Szentesről vasárnap 9 óra 46 perckor indult Kvasz s a szőlőkön keresztül az Orosháza felé vezető vasúti vágány mentén haladt, de irányt tévesztve, Csaba helyett Mezőtúrra jutott, ahonnan visszafordulva, déli 12 órakor érkezett meg Csabára. Csabára való megérkezését táviraton tudatta. — Utiránya ez volt: Szentes—Orosháza—Mezőtúr—Szarvas—Békés—Csaba. — Az ut mintegy 200 kilométer hosszú s az egészet egy perc híján 2 és egynegyed óra alatt tette meg.

Kvasz András aviatikus községünk felett repült Mezőtúr felé a mult vasárnap úgy 10 óra tájban. A repülőgép 500—600 m. magasságban lehetett és a lakosok megdöbbenéssel nézték a bátor légiutas merész vállalkozását.

Hirek.

Kunszentmárton, november 19.

Községi közgyűlés.

Kunszentmárton községi képviselőtestülete 1911. november 22-én, szerdán, a község háza tanácstermében közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

Bemutattatik az alispán átirata a munkásházak utcájának elnevezése tárgyában.

Bemutattatik a törvényhatóság határozata a községi alkalmazottak drágasági pótlékának jóváhagyása tárgyában.

Bemutattatik a törvényhatóság határozata a községi szolgák fizetésrendezése tárgyában alkotott szabályrendelet módosítás jóváhagyása tárgyában.

Biró József kunszentmártoni lakos kérelme a nagyéri vízvezetési csatorna és a papgáton szivattyu-telep létesítése iránt.

Előljárási előterjesztés B. Tóth Rozália hagyatéki ügyében.

Szeberényi Tibor és társa a Körösladány—Mezőberény—Kunszentmárton helyi érdekű vasut előmunkálati engedélyének átruházása és a községi előljárási előterjesztése a létesítendő vasutra 60000 kor. megszavazása tárgyában.

Az iskolai gondnokság átirata Martinkány István tanító részére az iskolai föld megmunkálásáért 49 k. 20 f. kiutalványozása iránt.

Boták János kérelme havi segély iránt. Előljárási előterjesztés Vereb Márton-

nak a községi kórházba leendő elhelyezése iránt.

Előljárási előterjesztés Hegedüs Julianna és Antal kiskorúaknak a kórházba leendő felvétele tárgyában.

Tóth M. P. István kérelme községi közmunka tartozásának helyesbitése iránt.

Hordójelző kirendeltség részére iroda és raktár helyiség építése iránt előljárási előterjesztés.

— **Képviselőnk Kunszentmártonban.** Dr. Kiss Ernő, kerületünk orsz. képviselője folyó hó 11-én este Kunszentmártonba érkezett, hogy részt vegyen a Polgári Olvasóegylet 50 éves jubileuma alkalmából rendezett társas-vacsorán és a dr. Jaeger Béla kir. albiró tiszteletére rendezett banketten. Képviselőnk a Polgári Körben az elnökség fogadta és a vacsora során nagyhatású beszédet mondott. Az ifjuságnak, — ugymond — együtt kell működni az öregekkel, mert az ifjúi erő, az öregek bölcs eszével nagy tettekre képes, mit bizonyít a kör 50 éves fennállása. Az összetartásra buzdította a kör tagjait, mert összetartás nélkül erőnk szétforgácsolódik, anélkül gyengék leszünk. Zajos éljenzéssel fogadták képviselőnk beszédét, mely után Fazekas András főjegyző köszönte meg dr. Kiss Ernőnek, hogy a Polgári Kör ezen ünnepén megjelent körünkben. — Dr. Kiss Ernő este kilenc órakor a dr. Jaeger Béla kir. albiró tiszteletére rendezett bankettre ment a Körös Szállodába. Dr. Jaeger Béla megható bucsuja után keresetlen szavakkal vett bucsút a kiváló albirótól, kit a sors messze, a Dunántultra vitt. De reméli, hogy az Alföld délibábos rónája, a kunok közismert szeretete sokszor visszaemlékezteti dr. Jaegert a jó kunszentmártoniakra, hol annyi sok jó időt töltött el örömben, boldogságban. — Képviselőnk folyó hó 12-én a reggeli vonattal visszautazott Szolnokra.

— **Esküvő.** Ifj. Szilárdy István, mindszenti szolgabíró, Szilárdy István takarékpénztári pénztárnok és neje Fazekas Eleonóra fia, folyó hó 25-én köt házasságot Burg Ete és neje Bognár Margit leányával, Margitkával Sövényházán. — Hosszu boldogságot kívánunk az új párnak és óhajtuk, hogy szerencse kísérje minden lépésüket.

— **Csongrád—Tiszazug.** Amint irtuk, a csongrádiak vasutat akarnak építeni a Tiszazugba. Ez a vasut Tiszaföldváról indulna ki és Cibakháza, Nagyrév, Inoka, Kürt, Sas, Csépa és Szelevény érintésével jutna Csongrádra. Az érdekelt községek bevonásával a napokban értekezlet volt Csongrádon s legközelebb küldöttségileg mennek a kereskedelemügyi miniszterhez a vasut érdekében.

— **Új polgármester Szolnokon.** Dr. Harsányi Gyula ügyvédet folyó hó 17-én 30 szavazat többséggel Szolnok város polgármesterévé megválasztották.

— **Vörheny járvány.** Csépa községben a vörheny járvány nagymértékben felépett. Eddig 200 megbetegedés történt, kik között 180 iskolás gyermek van. A hatóság mindent elkövet a baj megszüntetésére és az összes iskolákat bezáratta. Kunszentmárton előljárási a Körös-Szállónál öröket állított fel, kik a csépai gyermekeket nem engedik be a községbe.

— **Szolnokmegye költségvetése.** Vármegyénk költségvetését most állapította meg a törvényhatósági bizottság. A szükségletet és a fedezetet egyaránt 314.439 koronában állapították meg olyan formán, hogy a fedezetnél mutatkozó 6780 k. hiány pótlására ugyanilyen összeget, mint megyei pótdoból származó bevételt beállítottak a költségvetésbe. Elhatározták, hogy az 1%-os megyei pótdót az 1912. évre is fenntartják s az ebből remélhető 37.000 k. bevételnek a költségvetés fedezeti részébe beállított 6780 koronán felüli részét a vármegyei kórházi alkalmazottak fizetésének rendezésére, a Damjanich-szobor felállításának költségeire, a hordójelző hivatalok felállítására, a sáska-írtással felmerült költségek megtérítésére, a vármegyei levéltár kiselejtezési munkálatainak folytatására, a székház építési alap, a rendelkezési alap és a házfelszenteleti alap dotálására fordítják.

— **A jegyzők lakbérének beszámítása.** Jásznagykunszolnokmegye törvényhatósága méltányosnak és igazságosnak látva, hogy a községi jegyzők nyugalmi ellátása javításának érdekében nyugdíjazásuknál a lakbér is beszámítassék, miután az alispáni előterjesztés szerint ezen kedvezmény megadása a községjegyzői nyugdíjalapra súlyos terhet nem hárít, legutóbb tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a jegyzők javára a nyugdíjazás alapjául szolgáló javadalomba a lakbért is beszámítja. Az alispánnak e tárgyban előadott javaslata szerint tekintet nélkül a tényleg élvezett lakbér nagyságára, minden jegyző részére 600 kor. és minden segédjegyző részére 400 kor. lesz lakbér címén a nyugdíjazás alapjául szolgáló javadalomba beszámítandó. Viszont azonban minden jegyző és segédjegyző a lakbér címén beszámítandó ezen 600, illetve 400 kor. után is tartozik a határozat életbeléptetését követő hónap 1. napjától kezdve a nyugdíjalapra befizetni az évi 2%-os járulékot s egy év alatt a 30%-os egyszer és mindenkorra szóló járulékot. Az a jegyző, a ki 10 éven belül megy nyugdíjba, a lakbér címén beszámított összeg után az évi járulékot a 10 év leteltéig nyugalmazott állapotban is köteles fizetni.

— **Esküvő.** Pásztai Albert kunszentmártoni iparos f. hó 19-én, ma vasárnap délután esküszik örök hűséget Hegedüs Ilonkának.

— **Mulatság a Körös Szállodában.** A kunszentmártoni gazdálkodó ifjuság 1911. évi november hó 26-án, a Körös szálloda nagytermében, a kunszentmártoni önk. tüzoltótestület javára jótékony célú táncmulatságot rendez, melyre a belépő-díj személyenként 2 korona. Kezdeté este 8 órakor. A gazdálkodó ifjuság ezen mulatsága egyike lesz az idei mulatságok legsikerültebbikének.

— **Gondatlan anya.** A szülői gondatlanságnak lett áldozata a kis Kardos József. Szülei a cibakházai szőlőkben laknak. Folyó hó 7-én a kis másfél éves Jóska, mikor édes anyja kiment a szobából, az álványon egy fazékban levő forralt tejet magára rántotta és a forralt tej arcát és mindkét karját összeégette úgy, hogy egy hét mulva behalt sérüléseibe. A gondatlan szülők ellen megindult az eljárás.

— **A gazdasszony és a revolver.** Egyik kunvárosi főjegyzője még legényember s gazdasszonyt tart. A gazdasszony a kelle-ténél egy kicsit jobban szereti a hort s ha

hazzájuthat a pincekulcshoz, ugyancsak be-szedetet a konty alá. Ennek pedig természetesen a gazdasszonyi teendők elhanyagolása a következménye.

A főjegyző sokáig fürte a fejét, hogy gazdasszonyát miképen szoktathatná le borainak megdézsmálásáról. Az istentelen nagy pincekulcsot nem akarta magával hordani. Rájött, hogy gazdasszonya nagyon fél a revolvertől s annak közelébe sem mer menni. A fegyvertartót s a fegyvereket a főjegyzőnek mindig magának kellett letörölgetni, arra a gazdasszony semmi áron nem vállalkozott. A főjegyzőnek tehát egy pokoli ötlete támadt. Ráakasztotta a pincekulcsot a revolverre. Az ötlet bevált. Nagy lón a gazdasszonynak az ő józansága. De csak rövid ideig. Csakhamar erősen bepityizálva találta a főjegyző a gazdasszonyt. Elcsudálkozik.

— Talán nem fél már a revolvertől, Sári néni? — kérdi az öreg asszonyt.

— Jaj, dehogyan félek, tekintetes uram, pusztítsa el az Isten, nagyon félek, — feleli az asszony.

— Mégis hozzá mert kend nyulni?

— De bizony nem nyultam én.

— Hiszen részeg kend!

— Nem a', csak egy kicsit jókedvű, tekintetes uram.

— Hát hogy jutott kend a pincekulcshoz, vén kötélrevaló?

— Kezít csokolom, ne tessék haragudni, nagyon elgyötört a szomszág. Áthittam a szomszédból a kántor ur kis fiát, az hozta ki a pincekulcsot. Gondoltam, hogy ha valami kárt tenne is benne az az utálatos szerszám, még nagyon fiatal, nem olyan nagy baj, mintha engem érne valami szerencsétlenség.

Idült alkoholizmusban szenvedők-nél a természetes **Ferencz József**-keserűviz megfizethetetlen. Ha iszákos emberek naponként a reggeli előtt egy egy borospohár valódi **Ferencz József**-keserűvizet isznak, nyelvük megtisztul, a halántékokon érzett nyomasztó fájdalom megszűnik és az étvágy csakhamar megjavul. A **Ferencz József**-viz állandó használata mellett a beteg nem kívánja annyira az alkoholt, mint annak előtte. — Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Sztéküldési-Igazgatóság Budapesten.

— **Birtokváltások.** A kunszentmártoni kir. járásbírószék telekkönyvi osztályánál az elmúlt héten a következő birtokváltás jegyzetett be: Balla Margit Gulyás Antalné megvette Szirom Erzsébet beltelkét 800 koronáért.

— **Kivonat az anyakönyvből.** Kunszentmártonban 1911. november 12-től november 19-ig születtek: Szarvák Kálmán, Kovács Margit, Szarvák Erzsébet, Lázi Márton, László András. — Házasságot kötöttek: Kerékgyártó Mihály és Dénes Anna, Kirschner György Imre és S. Kovács Gizella Margit, Gulyás József és Bodócs Viktória, Kis Péter és Horpácsi Rozália, Pásztai Albert József és Hegedüs Ilona, Csomán János és Sz. Varga Erzsébet. — Elhaltak: Boták János 37 éves, Lázi Márton 3 hónapos, özv. Bozsik Istvánné B. Szabó Rozália 84 éves.

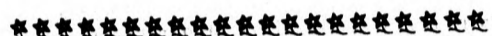

Kunszentmárton- Tiszazugi-Naptár

— részére —

Hirdetések

csak még a hét folya-
mán vesz fel lapunk
kiadóhivatala.

Egész oldal 20 korona. Féloldal 10 ko-
rona. Negyedoldal 5 korona.

Apróságok.

Szlankamenka. Tekintetes uram, szó-
litja meg egy szőlőkapás a szomszédját — na-
gyon szépen kérem, adjon nekem egy pár
vesszőt abból a cifra nevű szőlőből.

— Melyikből — kérdi a szomszéd nagy-
birtokos — nagyon sokféle cifra nevű szőlőm
van nekem.

— Jaj, hiszen ha eszembe jutna. De nem
jut. Sehogysé? jut.

— Hát milyen a levele, milyen a gyü-
mölcse?

— Hiszen, ha én azt tudnám. De nem
láttam soha. Csak a hírért hallottam, hogy va-
lami csuda jó fajta.

— Mégis hát milyen forma lehet a neve?
— Meg van, meg van, örvendezik a ka-
pás. Tudom már. Ugy híjják, hogy *szakra-
mentum*.

Szőlőnemesítés. Tanakodik a két szőlős-
gazda.

— Bizony-bizony — mondja az egyik —
gyenge a borom. Öreg már a szőlőm. Ujítani
kellene.

— Hát miért nem újít — kérdi a másik.
— Próbálgatom — feleli amaz. Tavaly
ültettem *taslát* (chasselas), azelőtt *tövidinkát*
(kövidinka), harmadéve *veresaladúrt* (veres De-
laware), de egy se fogja meg, verje meg az
uristen.

Gyertyás borok. Másik két gazda szin-
tén az idejü termést limitálja.

— Milyen a kend bora, Mihály bácsi?

— Jobbacská, öcsém. Egy gyertyás.

— Egy gyertyás? Hogy érti ezt kelmed?

— Hát tudod öcsém, én csak este szok-
tam inni. Tavaly két szál gyertya is elégett,
még egy kicsit megmelegedett a fülem. Az
dén egy szál is elegendő.

150 percentes kamat.

— Mit csinál a hivatalnok? —

Hogy egynémely ember miként tud élni
s az élésen felül vagyont szerezni, arra jellemző
az alábbi eset. De jellemző ez a hivatalnok
helyzetére is.

Valami három és fél évvel ezelőtt egyik
közele községben levő hivatalnok megszorult 50
pengő erejéig. Ki nem szorul meg máma? Nos,
hát ő pénzt keresett. Nem szűgyen az, csak kár.

Beszélt több ismerősével, kettővel, három-
mal, tizzel, a tizedik azután így szólt:

— Nézze barátom, én adhatok önnek 80
koronát!

— Legyen szives!

— De csak egy feltétel alatt.

— Nos, halljuk!

— Hát nekem havonta 10 koronát fizet,
nem kamatot, hanem ugy! . . .

Töprengett a hivatalnok, de hát a szük-
ség nagy ur. Végre is ráállt a dologra.

— Nem bánom! Mondotta. Ide a pénzt!

— Megkapta: telt, mult az idő. Az adós
hüségesen fizette a havi tíz koronákat. A hite-
lező minden elsején már 10 órakor a hivatal-
ban volt:

— Jó reggelt, jó reggelt, hogy van, hogy
tetszik lenni?

— Itt a 10 korona. Szólt rendesen a hi-
vatalnok.

Kerek 40 hónapon keresztül fizette a sar-
cot: most előállt a hitelező.

— Uram, azt a kis tőkét tessék 1-ére
összecsinalni, mert másként kénytelen leszek be-
perelni.

Hogy mi lesz a perből, arra kíváncsiak
vagyunk.

Ráér, jó helyen van!

— Mondá az eladó. —

Kis pénzü, fix fizetéses hivatalnokok,
akartok-e meggazdagodni? . . . Nem az egy-
szeri birtokosokról lesz szó, aki a szomszéd
földjéről a magáéra dobta a szép göröngyöt,
hanem egy más tolvajról. . . .

Egy kunszentmártoni polgár házhelyet
vett egy másiktól. Fizetett busásan, de valami
2000 korona hátralékban maradt. Ezt most
november hó 1-én kellett kifizetni. Akarta
már előbb a vevő, de az eladó azt mon-
dotta:

— Ráér, jó helyen van!

November 1-én azután el vitte a gers-
lit a vevő, de az eladó rettenetesen sietett
valahová, ismét csak azt mondta:

Ráér, jó helyen van!

Másnap az ügyvédhez hívta az eladót
a vevő s leolvasta a kétezer koronákat. Az
eladó udvariasan szól:

— Egy kis föle is lesz!

— Hogy hogy?

— Hát fél napra a kamat.

A vevő csak nézett, azután számolt és
fizetett. Maliciózusan jegyezte meg a vevő
okos felesége:

— No, 16 fillért még elbirunk. Egyéb-
ként is felment a bor ára, ma már nem
elégg 8 fillér . . .

Hát ez a meggazdagodás módja. A
kamat, meg a lopás.

Kissebbszerü

szikvizgyárat

megvételre keresek. Cim megtud-
ható a kiadóhivatalban.

Eladó széna.

Kulik Józsefnek gyalui (Erdődy-féle)
bérletén 1 kazal **gyepszéna** és 1
kazal **lucerna** van eladó. Értekezni
a helyszínen a tulajdonossal.

Kukorica

kisebb-nagyobb mennyiségben kapható

Ferenczy János
börkereskedőnél Kunszentmártonban.

MILLIÓK

használgák

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás és
és számarköhögés ellen a

KAISER-féle

Mell-karamellákat

a Három fenyő védjeggyel.

6050 köszönő- és hálalevel magánosoktól
és orvosoktól.

A legkülönlegesebb, legízletesebb bonbonok.

Csomagonként 20 és 40 fillér.

Dobozonként 60 fillérért kapható:

Lukács Andor

gyógyszertárban, piactér.

Két darab

vassin eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

WOLF DEZSÓ
KÖNYVNYOMDÁJA
KUNSZENTMÁRTON.

MINDENMŰ
ÜZLETI LEVÉLPAPIROK,
BORITÉKOK, SZÁMLÁK,
MEMORANDUMOK
BÁLI ÉS LAKODALMI
MEGHIVÓK,
NÉVJEGYEK, ELJEGYZÉSI
ÉRTESÍTÉSEK
LEGOLCSÓBB ÁRON KÉSZÜLNEK

WOLF DEZSÓ
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
KUNSZENTMÁRTON.

IZLÉSES MUNKA. □ GVORS SZÁLLÍTÁS.

Cserépkályhákat

mélyen leszállított árak mellett csak Bozsik Kálmán cserépkályha és majolika edénykészítőnél lehet beszerezni A legszebb kiállítás és kitűnő fűtőképességért kezeskedem. — Jó munka és versenyképességért számos arany és ezüst éremmel kitüntetve. :: Kályháim vételkötelezettség nélkül megtekinthetők.

Bozsik Kálmán, cserépkályha és majolika edénykészítő
Kunszentmárton, Kerületiház-utca 49. szám.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Réthy-féle pemetető cukorkáknál!
Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetűnek minden egyes darabján rajta van a Réthy név 1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható. Csak RÉTHY-félét fogadjanak el!

Értesítés.

AKI kevés pénzért kitűnő minőségű és szakszerűen készített agyagkályhát akar venni, az forduljon **Tóth András**hoz, az állam által teljesen kiképzett agyagkályha készítőhöz, aki a legnagyobb szakismerettel készít mindennemű

kályhákat

az ország más vidékéről hozott agyagból, nem pedig helybeli sárgaföldből.

Az általam készített kályhák t. vevőim kívánsága szerint lehetnek oszloposak, parkányosak, diabóló, vagy ötsarkúak. A tüszekrényre ket samott téglából készítem, fa, kőszén, vagy kokszt tüzelésre.

Az összeállításnál a csempéket hajszál fugokra csiszolom. Készítményeim kiválósága és versenyképessége mellett az is tanuskodik, hogy az állami iparügyi szakiskola elvégzése után mint előmunkás dolgoztam Budapesten a világhírű Zsolnai-féle és Grübel-féle gyárakban.

Kívánatra készítményeim csempéit készséggel mutatom be megtekintés végett vétel kényszer nélkül.

Tisztelettel
Tóth András
kályhás.

Új cipész üzlet.

Alulírott tisztelettel értesítem Kunszentmárton nagyérdemű közönségét, hogy helyben, **Weisz Ignác Mátyás-király-utcai házában** (polgári iskola mellett) egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

cipész üzletet

létesítettem. Amidőn erről a mélyen tisztelt közönséget értesítem, — **kifogástalan, tartós, jó és olcsó** cipőim előállításáról kezeskedem. Kérem a n. é. közönség szíves támogatását.

Tisztelettel
Szanda Antal
cipész.

Pénz.

Felhívjuk a földbirtokos urak szíves figyelmét
4 és 4 1/2 százalékos

alapkamatu törlesztéses kölcsönre, mi földbirtokra igen kedvező feltételekkel és fizetési módokkal lesz engedélyezve, **régebbi drágább kamatu** kölcsönöket átcsereljük, conventálunk bélyegmentesen törlesztéses kölcsönre. Felvilágosítást díjmentesen adunk.

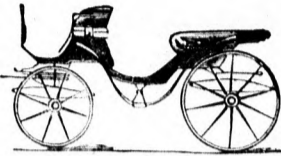
Trencsényi és Heller

központi jelzálogbank és váltóüzlet,
SZOLNOK, közvetlen a személypályaudvar közelében.

Fixfizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. — Havonként elérhető jövedelem 200—600 korona.

Hecht bankház részvénytársaság
Budapest, Ferenciek-tere 6.

Karsai Ferenc

kovács mester

Kunszentmárton, régi posta-utca

Készít minden fajtájú hintókat és féderes kocsikat.

Több évi, nagyobb kocsigyárakban szerzett tapasztalatai folytán ajánlja magát uraságok és magánosok figyelmébe.

JAVÍTÁSOKAT elfogad.

Ugyszintén elvállal mindentféle gazdasági számszámok készítését is.

Hivásra bárhol megjelen.

HAZUG

hirdetésekre ne hallgasson, mint mélyen leszállított árak és más egyéb hazugságok, mert mindenki tudja, hogy a legjobb

varrógépek és kerékpárok

legolcsóbb árban

Ország Lipót kizárólagos varrógép és kerékpár raktárában szerzethetők be

KUNSZENTMÁRTON, (Vasut-utca, az ipartestülettel szemben, 6 évi jótállás mellett. Kényelmes havi és heti részletfizeté

Plissirozások minden nagyságban készíttetnek.

CSÉPLŐKÉSZLETEK.

A legújabb rendszerű **benzin, nyersolaj- és gőzüzemű cséplőkészletek, malomberendezések és alkarészek,** mindennemű **mezőgazdasági gépeket** szállítunk, azoknak kifogástalan üzeméért a legmesszebb menő felelősséget elvállaljuk.

Malmok átalakítását, szak- **hengerek** rovátkolását elvállaljuk, ugyszint- szerű berendezését, **és csiszolását** **gazdasági gépek** gyors és megbízható javítását, **gőzkazán falrepedés és egyéb bármily öntött és kovácsolt tárgyak autogén-forrasztását.** **Csereüzleteket előnyös feltételek mellett kötünk. Olcsó árak és kedvező fizetési feltételek mellett.** Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk

Egyben felhívjuk a földbirtokos urak figyelmét az általunk készített tízedes és százados mérlegekre, ugyszintén elvállaljuk bármilyen mérlegek javítását és újra hitelesítését.

Trencsényi és Heller

SZOLNOK,

malomépítéset, gazdasági gép és mérleggyár.

Dévai Jenő

órás, ékszerész, látszerész, varrógép és kerékpár nagy raktára
Kunszentmárton, piactér, a gyógyszertár mellett. Fiókküzet: Öcsöd, Békésmegye.

Bátorkodom szives figyelmét felhívni
üzletemben újonnan bevezetett

kölcsön grammofon rendszerre.

Kölcsönzők egy tiszta hangu,
remek, világos tölgyfa szekrényű

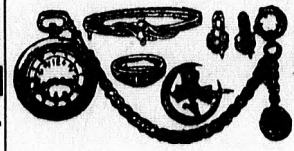
„Riadó” grammofont 10 darab lemezzel

heti 1 korona 50 fillér
kölcsöndijért, olyként, hogy

egy év elteltével ingyen öné a
grammofon a 10 lemezzel együtt.

A lemezeknek fele egyszer hetenként cserélhetők.

! Haladéktalanul kérjen !
megrendelési lapot. !

Jegygyűrűk,
Menyasszonyi
ékszerek,
Mindenféle órák,
Valódi tajtékpipák
és szipkák,
Szemüvegek

orvosi rendeletre is.

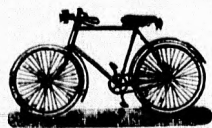

Kézi acytelin-lámpa drbjá 4 korona.

VARRÓGÉPEK

Kényelmes havi
vagy heti lefizetés

Kerékpárok Grammofonok

kényelmes heti vagy havi lefizetésre.

Tisztelettel

DÉVAI JENŐ.